

Nr 50.

Av herr Senander m. fl., om förhöjt dyrtidstillägg på folkpensionerna.

Den kommunistiska riksdagsgruppen har vid olika tillfällen hävdad, att folkpensionernas realvärde borde skyddas genom införande av indexreglerade dyrtidstillägg. Sålunda påyrkade gruppen redan vid fastställandet år 1946 av de nya folkpensionerna att regler om sådant tillägg skulle inskrivas i den nya lagen. Riksdagen avslög yrkandet, men förklarade, att den förutsatte, att regeringen skulle ha sin uppmärksamhet riktad på frågan och i tid vidtaga åtgärder i syfte att skydda pensionernas realvärde.

Enär, trots pågående prisstegring, ingenting förspordes från regeringens sida i antydd riktning upprepade gruppen vid 1947 års riksdag sitt tidigare krav. Även detta avslögs emellertid av riksdagen.

I motionen nr 1 vid 1948 års riksdag framförde gruppen yrkande om att riksdagen måtte besluta att dyrtidstillägg på folkpensionsförmånerna skulle fr. o. m. den 1 januari samma år utgå med 12 %, motsvarande en förhöjning av folkpensionernas generella belopp med 120 kr. för ensamstående, 96 kr. för vardera av två makar och 72 kr. för änka. Dessutom påyrkades, att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att vid fortsatt levnadskostnadsstegring företaga erforderliga höjningar av sagda belopp. Sedan denna motion ingivits framlade Kungl. Maj:t en proposition om dyrtidstillägg med belopp som motsvarade 5 %. Denna proposition bifölls av riksdagen.

Det råder intet tvivel om att det dyrtidstillägg som riksdagen sålunda medgav icke motsvarade den realvärdesförsämring av folkpensionerna som ägt rum sedan dessa fastställdes av riksdagen år 1946. Den utredning av socialvårdskommittén som låg till grund för Kungl. Maj:ts förslag om 5 % utvisade, att den verkliga levnadskostnadsstegringen för folkpensionärerna var den av den kommunistiska gruppen i nämnda motion angivna, nämligen 12 %. Kungl. Maj:t hade emellertid ansett sig icke böra taga hänsyn till folkpensionärernas förlust av livsmedelsrabatterna och stannade därför vid 5 %.

För vår del ansågo vi det icke finnas något hållbart skäl för en dylik ståndpunkt. Det skäl som angavs var, att man vid fastställandet av de nya folkpensionerna »förutsatte» att livsmedelsrabatterna skulle försvinna. Det föreligger emellertid oss veterligt icke något beslut av riksdagen i samband med fastställandet av de nya folkpensionerna som bygger på en dylik förutsättning. I varje fall kunde vi icke finna det motiverat att vid fastställandet av dyrtidstillägg bortse från den faktiska standardsänkning som folkpensionärerna utsattes för genom slopandet av livsmedelsrabatterna.

Sedan vi i början av år 1948 ingåvo vår nyssberörda motion har som bekant en ytterligare avsevärd levnadskostnadsstegring ägt rum. I runt tal torde denna belöpa sig till 10 %. Då, efter vad som kan utläsas av statsverkspropositionen, det är osäkert huruvida förslag till indexreglerade dyrtidstillägg på folkpensionerna kommer att föreläggas innevarande års riksdag, få vi hemställa,

att riksdagen beslutar att dyrtidstillägg på folkpensionerna för innevarande år måtte utgå med 20 %, motsvarande en förhöjning av folkpensionernas generella belopp med 200 kr. för ensamstående, 160 kr. för vardera av två makar och 120 kr. för änka.

Stockholm i januari 1949.

K. Senander.

H. Hagberg.

Helmer Holmberg.
